

43. Międzynarodowy Kongres Historii Farmacji, Warszawa 12–15 IX 2017 roku

<http://dx.doi.org/10.12775/KLIO.2018.015>

W dniach 12–15 września 2017 roku w Budynku Dawnej Biblioteki Uniwersyteckiej w Warszawie odbył się 43. Międzynarodowy Kongres Historii Farmacji. Symposium zostało zorganizowane przez Sekcję Historii Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego z upoważnienia Międzynarodowego Towarzystwa Historii Farmacji. W skład Komitetu Organizacyjnego Kongresu weszły prof. Iwona Arabas – przewodnicząca, dr Lidia Maria Czyż – sekretarz, prof. Ewa Wyka, dr hab. Bożena Karolewicz, dr Joanna Giebułtowicz oraz dr Elżbieta Rutkowska. Patronat honorowy nad wydarzeniem objęły Warszawski Uniwersytet Medyczny, Instytut Historii Nauki PAN, Europejska Dyrekcja ds. Jakości Środków Leczniczych, Rada Europy, Okręgowa Izba Aptekarska w Warszawie, Naczelna Izba Aptekarska, Urząd Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych, Komitet Historii Nauki i Techniki PAN, Prezydent Miasta Stołecznego Warszawy oraz firmy komercyjne. Komitet Honorowy Kongresu działał pod przewodnictwem prof. Janusza Pluty. Władze Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego reprezentował prof. Piotr Wroczyński – Dziekan Wydziału Farmaceutycznego, natomiast Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego prof. Jan Pachecka – wiceprezes oraz dr Jerzy Szewczyński – dyrektor Biura.

Konferencji towarzyszyły obchody 200. rocznicy wydania pierwszej polskiej farmakopei – *Pharmacepoea Regni Poloniae* oraz 70. rocznicy utworzenia Polskiego Towarzystwa Farmaceutycznego. Sympozjum otworzyła przewodnicząca Kongresu prof. Iwona Arabas, która w swoim wystąpieniu przywitała szerokie grono badaczy dziejów farmacji z 29 krajów. Wygłosiła również referat pt. „2017 – the year of two important pharmaceutical anniversaries in Poland”. Tematyka spotkania dotyczyła przede wszystkim historii dążenia do unifikacji zielników, antidotariów, dyspensatoriów i farmakopei, a także historii organizacji farmaceutycznych.

Naukową część Kongresu rozpoczęła prezes Austriackiego Towarzystwa Historii Farmacji prof. Christa Kletter wykładem „The impact of Austrian pharmaceutical societies on Austrian pharmacy”. Po przerwie popołudniowej dr Kiichiro Tsutani zainicjował kolejny panel, wygłaszając referat „The 131-year history of Japanese pharmacopeia: from westerns adaptations to internationally harmonised regulations”. Podczas tej części konferencji publiczność miała okazję wysłuchać niezwykle ciekawego i bogato ilustrowanego referatu prof. Halila Tekinera – wiceprezydenta Międzynarodowego Towarzystwa Historii Farmacji, dotyczącego przeszłości i terażniejszości farmacji tureckiej.

Wieczorem obrady przeniosły się do Biblioteki Uniwersyteckiej, gdzie odbyło się spotkanie Międzynarodowej Akademii Historii Farmacji. Ceremonię otworzył prof. Stuart Anderson – ustępujący prezydent Akademii. Głos zabrał również jego nowo wybrany następca – prof. Bruno Bonnema-in. Wykład plenarny wygłosiła natomiast prof. Anita Magowska – obecna sekretarz generalna Akademii, a wcześniej jej wiceprezydent. W swoim wystąpieniu ukazała farmakopeę jako obraz postępu naukowego i rozwoju społecznego. Podczas uroczystości wręczono dyplomy nowym członkom Akademii oraz nagrody i medale za szczególne osiągnięcia naukowe w dziedzinie historii farmacji. Wszystkie wyróżnienia ufundowane zostały przez osoby prywatne oraz szereg instytucji, spośród których należy wymienić Amerykański Instytut Historii Farmacji czy Francuskie Towarzystwo Historii Farmacji. Do grona laureatów należeli m.in. prof. Antonio Bueno – nagroda za całokształt osiągnięć w dziedzinie historii farmacji, prof. François Ledermann – za najlepszą książkę lub cykl publikacji, dr Ariane Retzar – za najlepszą rozprawę doktorską. Uroczyste spotkanie Międzynarodowej Aka-

demii Historii Farmacji było również znakomitą okazją do uhonorowania dr Jadwigi Brzezińskiej. Ze względu na liczne zasługi w odkrywaniu kolejnych kart dziejów polskiej farmacji, po raz pierwszy w swojej historii Akademia zdecydowała się na przyznanie członkostwa honorowego jednemu ze swoich członków. Farmaceutkę z Kołobrzegu wyróżniono także przyznaną po raz pierwszy nagrodą im. Antoniny Leśniewskiej. W poczet członków Akademii przyjęto 11 badaczy historii farmacji, wśród których znalazła się dr Lidia Maria Czyż.

Drugiego dnia Kongresu wygłoszono dwa wykłady plenarne obok licznych referatów. W pierwszym z nich prof. Gregory Higby – prezes Amerykańskiego Instytutu Historii Farmacji, omówił genezę powstania Amerykańskiego Towarzystwa Farmaceutycznego. Prof. Stuart Anderson przedstawił natomiast niezwykle interesujące zagadnienie farmakopei jako wyrazu tożsamości narodowej na przykładzie brytyjskich farmakopei miejskich w latach 1618–1851. Ostatni dzień warszawskiego spotkania rozpoczął się wykładem plenarnym „Exploration, reception and modern potential of Asian medical-pharmaceutical knowledge in the 17th and 18th century” przygotowanym przez prof. Sabine Anagnostou – prezes Niemieckiego Towarzystwa Historii Farmacji, w którym autorka ukazała m.in. nowe perspektywy stojące przed stosowaniem tradycyjnych azjatyckich leków.

W ramach konferencji wygłoszono 70 referatów, w trakcie których okazję do zaprezentowania wyników swoich badań miało ponad 150 badaczy, w tym aż 21 z Polski. Kongres prowadzono w trzech blokach językowych: angielskim, francuskim i niemieckim. Odbyła się również sesja plakatowa, w której wzięły udział 44 prace. Drugie miejsce w konkursie na najlepszy poster zajęła mgr Iwona Dymarczyk reprezentująca Muzeum Historii Farmacji CM UJ w Krakowie. W Budynku Dawnej Biblioteki Uniwersyteckiej zorganizowano również wystawę poświęconą dziejom farmacji na Uniwersytecie Warszawskim. Warto podkreślić, że w wyniku starań prof. Iwony Arabas Międzynarodowy Kongres Historii Farmacji po raz pierwszy odbył się w Polsce. Poprzednie spotkanie zorganizowano w 2015 roku w Stambule, natomiast w 2019 roku historyków farmacji gościć będzie Waszyngton.

Piotr Skalski (Poznań)